

Organisering af pædagogiske aktiviteter

God organisering af pædagogiske aktiviteter understøtter børns udvikling, læring og trivsel. De pædagogiske aktiviteter er et bærende element i det systematisk reflekterede arbejde med dagtilbuddets pædagogiske mål, hvor den aktuelle børnegruppes behov altid skal være i sigte.

Organiseringen af pædagogiske aktiviteter handler bl.a. om at:

- Holde sig for øje, at alle elementer i løbet af dagen er en potentiel pædagogisk aktivitet, og at læring og udvikling sker i en vekslen mellem planlagte aktiviteter, spontant opståede situationer, leg, kreative aktiviteter og rutinesituationer i hverdagspraksis
- Se børn som medskabere af egen læring og udvikling inden for rammer, som personalet er ansvarligt for, og være klar til at ændre organiseringen i aktiviteterne ud fra den aktuelle børnegruppes behov og interesse

- Se potentialet i pædagogisk systematik og refleksion i forbindelse med de pædagogiske aktiviteter.

God organisering af de pædagogiske aktiviteter indebærer en reflekteret tilgang til, hvordan I arbejder med jeres pædagogiske praksis i dagtilbuddet. I organiseringen af og refleksionen over de pædagogiske aktiviteter i dagtilbuddet er der mange elementer i spil, men børnenes behov og de pædagogiske intentioner og mål er en rød tråd i arbejdet.

1

Få fokus på de daglige situationer

Børns læring og udvikling sker både under de organiserede pædagogiske aktiviteter, i legen og gennem de daglige situationer som at tage tøj på, skifte ble og spise frokost.

Forskere taler om den upåagtede faglighed med hensyn til det pædagogiske arbejde, der foregår, uden at man nødvendigvis tænker over det, eller tillægger det en særlig pædagogisk værdi. Derfor tænker man ikke nødvendigvis over den pædagogiske faglighed, der er til stede i måden, børnene modtages på om morgenen, eller i måden, måltidet organiseres på. At arbejde bevidst med de daglige situationer giver mulighed for løbende refleksion over det pædagogiske arbejde.

Erfaringerne fra en daginstitution viser, at det kan gøre en forskel at sætte særligt fokus på, at alle daglige situationer er lige vigtige i forhold til børnenes læring og udvikling, og at reflektere over, hvordan de daglige situationer tilrettelægges. Selv om de i forvejen var opmærksomme på det i daginstitutionen, så oplevede det pædagogiske personale at få et fælles sprog for læringspotentialet i de daglige situationer, og de fik fokus på, hvordan de kunne understøtte børns læring og trivsel i de daglige situationer.

Inspiration til organisering af pædagogiske aktiviteter

2

Skab gode overgange i hverdagens mellemrum

Ved skift imellem forskellige pædagogiske aktiviteter er der en risiko for, at nogle børn tabes og oplever usikkerhed. Det kan være både i skiftet fra en planlagt aktivitet til en anden, i skiftet fra en indendørs til en udendørs aktivitet eller i overgangen til frokost. I en daginstitution oplevede de fx, at der var uro i børnegruppen op til frokost, og at nogle børn løb rundt, mens det pædagogiske personale løste praktiske opgaver for at få børnene klar til frokost. De satte derfor fokus på overgangen til og fra frokost og begyndte at kigge på, hvordan de kunne organisere sig bedre. Det resulterede i, at én samlede børnene omkring en leg eller fælles læsning, mens en anden ordnede det praktiske. Det betød, at de oplevede mere ro i børnegruppen i overgangen fra formiddagsaktiviteterne til frokost.

I dagplejen kan gode overgange i dagens mellemrum fx skabes ved at have en særlig opmærksomhed på, hvordan den enkelte dagplejer kan tilrettelægge overgange, så både de enkelte børn og børnegruppen trives i hverdagens små skift.

3

Skab små børnegrupper

Det er vigtigt at være opmærksom på de styrker, der er ved at arbejde med børnene i mindre børnegrupper.

I daginstitutioner kan skiftende opdeling i små og store grupper i løbet af dagen give en bedre pædagogisk kvalitet, da børnene har glæde af at få erfaringer med både små og større grupper. Små, aldersopdelte grupper giver mulighed for at planlægge målrettede pædagogiske aktiviteter for aldersgruppen, ligesom det ofte giver en tættere og mere direkte interaktion mellem børn og voksne, hvilket fremmer børns læring.

Samtidig kan de små grupper ofte give færre konflikter sammenlignet med større grupper. De større grupper giver børnene erfaringer med at indgå i et samspil med flere børn, hvor de kan spejle sig i flere og andre aldersgrupper.

I dagplejen er arbejdet med børnene i små grupper en almindelig del af hverdagen, og her er det vigtigt at have en opmærksomhed på det udbytte, børnene samtidig kan have af en gang imellem at deltage i aktiviteter i større grupper med flere jævnaldrende, når dagplejerne mødes i grupper på tværs.

Generelt er det væsentligt, at der altid reflekteres over, hvornår og hvordan børnene opdeles og med hvilket formål.

4

Planlægning eller spontanitet?

Hvad gør man, hvis børnegruppen er meget optaget af toge og biler i den periode, hvor der er planlagt et forløb om naturfænomener? Nogle dagtilbud har gode erfaringer med en langsigtet planlægning. Det kan give overblik, og man undgår, at der bruges for meget tid på løbende dag-til-dag-planlægning. Andre dagtilbud har god erfaring med at følge børnenes spor og tilrettelægge hverdagen med udgangspunkt i de spontant opståede behov og interesser.

Planlægning og spontanitet er ikke et enten-eller, men et både-og. Det er således en konkret pædagogisk vurdering, der danner grundlaget for balancen mellem planlægning og spontanitet i forbindelse med den pædagogiske praksis. Det lægger op til drøftelser af, hvordan hverdagen skal organiseres, og til refleksioner over, hvad man gør i de konkrete situationer, hvor man som pædagogisk personale kan opleve at stå i et dilemma.

5

Få øje på børnenes perspektiver

Få indblik i, hvordan børnene oplever de pædagogiske aktiviteter, ved hjælp af digitale redskaber. Børnene kan fx bruge kameraer eller tablets til at tage fotos af eller filme deres leg og dagligdag. Det kan fx være ved at lade dem fotografere deres yndlingssteder eller dér, hvor man kan bygge den bedste hule.

Digitale redskaber kan også bruges som kreative værktøjer sammen med børnene. Det kan fx være særlige kameraer, der kan bruges til at filme under vand eller på en tur til mosen, eller et kamera, der kan sættes på børnenes cykelhjelm, når de cykler. På den måde kan børnene være medskabere af den kreative proces og eksperimentere med de digitale redskaber, og man arbejder ud fra deres perspektiv i læringsmiljøet.

Refleksionsspørgsmål

1. Hvordan organiserer vi vores pædagogiske aktiviteter, så de i endnu højere grad understøtter vores pædagogiske intention?
2. Hvordan kan vi både planlægge de pædagogiske aktiviteter og samtidig være åbne over for at følge børnenes interesser i nuet?
3. Hvordan kan vi organisere vores hverdagsrutiner, så børnene kender dem og oplever en god overgang mellem dagens aktiviteter?
4. Hvordan kan vi arbejde med nogle af børnene i mindre grupper og samtidig organisere gode aktiviteter for resten af børnene?
5. Hvordan kan vi få børnenes perspektiv på de pædagogiske aktiviteter?

Opmærksomhedspunkter

- Børnegruppens behov flytter sig hele tiden, og det stiller krav til fleksibilitet, når en planlagt aktivitet skal gennemføres.
- Vær opmærksomme på læringsmiljøet for hele børnegruppen, når I tilrettelægger aktiviteter for mindre grupper af børn.
- Fasthold respekten og fokus på børnene i rutine- og overgangssituationer, så de ikke overtrumfes af praktisk snak med kollegaer, forældre og andre.
- Vær opmærksomme på, om rutinerne ved overgangene i hverdagen er planlagt, så unødvendig ventetid, uro og konflikter undgås.